

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

I. An Res & Verba Sacramentorum mutare liceat?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

SACRAMENTARIA

GENEALOGIA
MYSTERIOMACHIAE
LUTHERO-CALVINISTICÆ,

Hoc est,

OPPVGNATIO SACRA-
MENTORVM ARCHI-
hæretica,

PARS III.

De Militantis Ecclesiæ Sa-
cramentis.

QVÆSTIO I.

*An Res & verba Sacramentorum mutare
liceat?*

HÆRESIARCH. GNOSTICI, prius
Nicolaitæ dicti, orti sub annum Chri-
sti 60 Res & Verba Sacramentorū in-
uertebāt, teste Irenæo, l. c. 9. & 18. Epi-
pha. har. 26. Suis tamen certis vteban-
tur verbis & rebus; vt Augustinus dicat, l. 7. de Bapt.

Dd

c. 25.

c 25. Facilius inveniuntur heretici, qui omnino non baptizant; quam qui non illis verbis baptizant.

LUTHERVS l. de capt. bab. c. de bapt. plus omnibus audeat: Quocumque modo, ait, tradatur baptismus, modo non in nomine hominis, sed in nomine Domini tradatur, vere saluum facit. Imo non dubitem, si quis in nomine Domini suscipiat, et si impius Minister non det in nomine Domini, vere baptizatum esse in nomine Domini.

Attamen hanc sententiam anno 1535. retractavit homilia 1. de bapt.

BRENTIVS tamen in Catechismo suo, & CINGLIUS l. de vera & falsa relig. c. de bapt. præscriptam baptismi formam haud multum curant.

PAPISTA. Cetera omnis Sectariorum turba hæc temeritatem auersatur; non tamen, quo nos, ex principio. Illi, quia nullum placere Deo cultum volunt, nisi quem ipse instituit: cætera esse *εὐλογησέμεν*. Nos quia Sacramenta non uæ legis sunt causa gratiæ, at hanc dare folius Dei est: ergo & Dei, determinare Essentialia Sacramentorum.

2. In vetere lege Deus determinauit ritum Circumcisionis, Gen. 17. Agni paschalis, Exod. 12. quæ solum typica erant nostrorum Sacramenta, legaleque gratiam afferebant: quò magis uera oportuit determinari, Vide D. Tho. 3. q. 60. ar. 5.

Res igitur & Verba immutabiliter designauit Autor ipse Sacramentorum; præsertim quoad uerborum substantialem integritatem, constante sibi sensu præscriptorum.

Accidentalis integritas in uerbis læsa nil officit: nisi fiat animo nouam introducendi ritum in Ecclesiam. &c. Porro uide in meo Luthero-caluin. parte

3. question. 6.

* *

QVÆSTIO II.

¶ An Sacramenta conferant gratiam ex opere operato?

HÆRESIARCH. MASSALIAN anno 361. exortus in Mesopotamia; damnatus in Conc. Orient anno 427. docebat, teste Damasc. no l. de hæresib. Sacramenta accepta animi sordes non exiunt, sed preces, quæ ab illis recte fundantur.

ARMENI & Cathari idem.

LUTHERANI: Sacramenta uolunt nullam immediatè habere efficientiam gratiæ; sed uerba esse signa: mediatè tamen repræsentantia excitare fidem, quæ iustificet.

PAPISTA. Sacramentorum & Signa & Verba sunt tum Significatiua, tum Præctica & effectiua gratiæ iustificantis, præsupposita tamen fide.

1. Teste Scriptura multiplice in meo Antichristop. 2. q. 4. & 1. Pet. 3. Nos similes forma saluos facit baptisina, qua scilicet olim Noe per aquam uere seruatus est cum octo animabus. Non carnis deposito sordum, ut in Circumcisione corporali; sed in anima conscientie bonæ, iam expiatæ, interrogatio in Deum. Quanta typi ac ueritatis distantia?

2. Pari typo Gen. 1. Spiritus Domini ferebatur super aquas, ut eas fecundaret à piscibus cœu uitales: Ne mirum sit in baptismo si aqua animare possunt, ait Tert. lib. de bapt.

3. Omnes, 1. Cor. 10. in Moyse baptizati sunt in nube, & in mari. Et hæc omnia contingebant illis figura, baptismi scilicet. At in mari uerè submersi sunt Ægyptij, saluatus uero Israel: sic in baptismo peccata percunt, saluantur animæ.

Similes figuras agge. it b. llaxim. l. 2. cap. 4.